

Elekes Ferenc

Mit kell megcélozni?

Furcsa ember volt ez a Jakab úr! Ameddig én a magasugrást és a nagyszünetet tanítottam a bözödi iskolában, Jakab úr (így hívták Bözödi Györgyöt Bözödön) örökösen hegyezett valamit. Hol a hitvány ceruzáját, hol a saját fülét. A hitvány ceruzáját egy hitvány, kézzel hajtható hegyezővel hegyezte az asztal sarkán. Úgy, amiként régen kurblyizták a megállott autókat. Egyszer kértem Jakab úrtól, nem talál magának valami hasznosabb elfoglaltságot a sok, hitvány ceruza hegyezésénél? Azt mondja, nincs annál fontosabb dolog. Mert ő megcélozott valamit azokkal a hegyes ceruzákkal. Kértem, mit célozott meg, mert ezek a hitvány gyermekek is megcélozták a kertjében lévő szilvafákat. Eppen érik a szilva, s ha azokat el is találják, neki az idén pálinkája nem lesz. Azt mondja, ő negyvennyolcat célozta meg. Azt akarja ő megmutatni, mégpedig innen, Bözödről, mi történt valójában negyvennyolcban. Ez az ő élete. Negyvennyolc. Mondom, miért nem hagy valamit ebből a negyvennyolcból másokra is, még elveszi a tudományos emberek kenyerét, s a végén nem néznek jó szemmel Bözöd felé. Nem biztos, hogy ezt ő meghallotta, pedig láttam, hogy a fülét hegyezi, miféle tanácsokkal jöttem hozzá látogatóba.

Azért nem biztos, mert kissé süket volt Jakab úr. Különösen akkor, ha a hallókészülékéből kifogyott az elem. Amit meg akart hallani, azért azt meghallotta mindig. Ebből az én tanácsomból is annyit meghallott, amennyit akart. Mert azt mondta nekem, a magasugrás és a nagyszünet helyett választhatnék magamnak felnőtt emberhez illendőbb tantárgyat is. Kértem, mi lenne az a tantárgy? Azt mondja, itt van például mellettünk Bözödújfalú. Kisebb, mint Bözöd, de ott is népek laknak. És azokkal a népekkel sem ártana esténként néhány szót váltani. Mert azok az újfalusi népek roppant érdekes emberek. A negyvenes évek elején még a magyar csendőrök is érdekes embereknek tartották őket. Házról házra jártak Újfaluban, s még azt is megnézték, milyen étel fő a fazekukban. Leginkább arra voltak kíváncsiak, mi fő a fazekukban. Mintha nem tudtam volna, miről beszél, mondom Jakab úrnak, hát persze, hogy azt nézték, ha éhesek voltak! A katonaeMBER mindig éhes...

Az igaz, hogy mindig éhes a katonaeMBER, de azért békeidőben nem szokta emelgetni más fazekának a födelét. Tudod te azt, hogy azok a csendőrök miért emelgettek olyan nagy szorgalommal a fazekak födelét? Mert legbiztosabban onnan lehetett megtudni, melyik zsidó és melyik nem zsidó! Mert az újfalusi szombatosok bizonyos ételeket nem ettek meg. Csak zsidó ételeket főztek. Pedig nem is voltak igazi zsidók. És zsidóbbak voltak az igazi zsidóknál. Mert ők lélekből voltak azok, nem érdekből, vagy valami más megfontolásból. Ezt a tantárgyat kellene megcélozni, mondta nekem Jakab úr. Érdekes ember volt ez a Jakab úr...

Elkerültem Bözödről. Ezt a tantárgyat pedig teljesen átvették a hatóságok. Nem vacakoltak a fazekak födelével, megcélozták a tájat, s csináltak a falu helyén egy nagy tavat. Ezt a nagy tavat benépesítették mindenféle hallal. A partját kürtőskaláccsal, kólás palackokkal. És horgászok jöttek a nagy tóhoz. Később zenészek is, akik vígan muzsikáltak. Most már hiába mennék Bözödújfaluba, hogy esténként beszélgessek az ottani, érdekes emberekkel. És nincs, amit megcélozhatnék. Esetleg a megmaradt templom tornyát. De azt sem kell már célbavenni. Aki ma le akarja fényképezni a bözödújfalusi templom tornyát, objektívjét a tó tükre felé irányítja. Nem az ég felé, amerre a tornyok szoktak lenni.

Kiadványaink

Az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó gondozásában
2010-ben megjelent:

